

OBSAH

Poděkování 17

kapitola I

ÚVODEM 19

kapitola II

KOŘENY MEDICÍNY 31

Lidé a epidemie 31

Malárie 37

Éra epidemií 39

Mor 42

Tyfus 44

Kolonizace a industrializace 45

Smysl nemoci 48

Přístupy k léčbě 51

Tradiční pohledy na lidské tělo 54

kapitola III

MEDICÍNA STAROVĚKU 63

Mezopotámie 63

Egypt 66

Řecko 70

Hippokratés 75

Medicina a filozofie 84

Alexandrijská medicina 87

Medicina v římské éře 90

Galénos 94

Medicina v době Galénově 100

Choromyslnost a duševní poruchy 103

kapitola IV

MEDICÍNA A NÁBOŽENSTVÍ 105

Křesťanství 105

Galénův odkaz 110

Islám 114

Zdravotní péče 126

kapitola V
ZÁPADNÍ MEDICÍNA VE STŘEDOVĚKU 129

Západ znovu ožívá	129
Náboženství	133
Špitály	136
Akademická medicína	137
Medicína a lidé	142
Lepra	144
Mor	146
Duševní choroby	151
Ženy a medicína	153
Lidské tělo	156

kapitola VI
INDICKÁ MEDICÍNA 161

Nejstarší doba vývoje indické civilizace	161
Medicína ájurvédy	163
Co přišlo odjinud	170

kapitola VII
ČÍNSKÁ MEDICÍNA 173

Čínské léčitelství	174
Tradice	176
Lékařská praxe	181
Akupunktura a požehování (moxa, moxibusce)	183
Lékaři	184
Co přinesla moderní doba	185

kapitola VIII
MEDICÍNA V OBDOBÍ RENESANCE 189

Starý a nový svět	189
Syfilis	192
Medicína v renesanci a renesance v medicíně	195
Anatomie	203
Chirurgie	214
Farmacie	219
Za tajemstvím lidské duše	224
Medicína a společnost	226

kapitola IX

NOVÁ LÉKAŘSKÁ VĚDA 231

Paracelsus 231

Lékařská chemie 235

Paracelsova fyzika a politika 239

William Harvey 241

Descartes 247

Studium lidského organismu 249

Mikroskop 253

Lékařská praxe 256

Léčba 262

Medicína a lidé 266

Duševní choroby 272

kapitola X

MEDICÍNA V DOBĚ OSVÍCENSTVÍ 277

Snaha ustavit medicínu jako vědu 277

Praktická medicína 287

Studium nemocí 291

Patologie 296

Terapeutika aneb vědecký výklad
terapie chorobných stavů 300

Duševní choroby 306

Porodnictví 308

Prevence neštovic 310

Chirurgie 312

Medicína a lidé 317

Medicína, stát a společnost: Profese a její instituce 323

Choroby v širším kontextu 336

kapitola XI

VĚDECKÁ MEDICÍNA V 19. STOLETÍ 341

Pařížská medicína 342

Vliv Paříže 352

Německo a laboratorní vyšetřování 358

Farmakologie 371

Experimentální medicína v Británii a Americe 373

Francie: Claude Bernard 375

Klinická praxe a klinický výzkum 380

kapitola XII
LÉKAŘSKÁ PÉČE V 19. STOLETÍ 387

Lékařská profese	387
Francie	391
Německo	392
Velká Británie	393
Vstup žen do medicíny	396
Soukromá lékařská praxe	398
Chirurgie	399
Nemocnice a ošetřovatelství	415
Specializace	422
Alternativní medicína	430

kapitola XIII
VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ 439

Průmyslová společnost	440
Veřejné zdraví	447
Veřejné zdraví a politika	457
Amerika	458
Podpora zdraví	462
Celková bilance	467

kapitola XIV
OD PASTEURA K PENICILINU 471

Mikroorganismy	471
Pasteur	474
Koch	479
Diskuse o imunitě	489
Chemoterapie	492
Antibiotika a léková revoluce	499

kapitola XV
TROPICKÁ MEDICÍNA A ONEMOCNĚNÍ
GLOBÁLNÍHO CHARAKTERU 507

Nemoci teplých klimatických pásem	507
Tropická medicína	511
Malárie	513
Žlutá zimnice	517
Spavá nemoc	520

Lékařská antropologie	525
Internacionalizace medicíny	526
Nové choroby	531

kapitola XVI

PSYCHIATRIE	537
Vzestup azylů	537
Azyly pod palbou kritiky	546
Německá psychiatrie	550
Degenerativní onemocnění	553
Freud	557
Psychoanalýza	559
Léčba ze zoufalství	561
Vývoj moderní psychiatrie	562

kapitola XVII

ZÁKLADNÍ LÉKAŘSKÝ VÝZKUM	567
Jak se rodí tradice lékařského výzkumu	567
Neurologie	576
Neuropatologie	587
Dvacáté století	591
Biochemie a problémy výživy	593

kapitola XVIII

KLINICKÝ VÝZKUM	603
Endokrinologie	604
Chemie a nervový systém	613
Nádorová onemocnění	617
Kardiologie	624
Genetika	630
Imunologie	634
Závěr	640

kapitola XIX

CHIRURGIE	643
Nové typy operací	647
Pohledy do nitra organismu	651
Nové oblasti chirurgie	656
Srdce	659

Transplantace	664
Jak pomoci reprodukci	669
Závěr	671

kapitola XX

MEDICÍNA, STÁT, SPOLEČNOST	673
----------------------------	-----

Medicína a stát	679
Závěr	700

kapitola XXI

MEDICÍNA A ČLOVĚK	701
-------------------	-----

Pacient a lékař	702
Medikalizace života a problémy s ní související	718

kapitola XXII

MINULOST, SOUČASNOST, BUDOUCNOST	739
----------------------------------	-----

Doporučená literatura	749
-----------------------	-----

Jmenný rejstřík	755
Věcný rejstřík	785